

BAKUNA HINDI DIKTADURA

Ilang taon mula nang unang tumama ang Covid-19 sa buong daigdig, wala pa ring konkretong plano ang rehimeng US-Duterte sa pagharap sa pandemya at kahit sa pagpapabakuna ng mamamayang Pilipino. Napako na lamang ang ilang buwang pangako ni Duterte at ng kanyang *National Task Force* (NTF) sa pagdating at ganap na *roll out* ng bakuna sa bansa. Habang patuloy na pinaaasa ang mamamayang Pilipino, busog-lusog si Duterte at ang kanyang mga kasapakat sa pagkubra ng limpak-limpak na perang pambili umano ng mga bakuna at pondo para sa pagbangon mula sa Covid-19. Pinatutunayan nito ang kainutilan, kriminal na kapabayaang at kawalan ng suporta ng rehimen sa mamamayang sinumpaang nitong pagsilbihan.

Handog ng Silyab ang pampletong ito bilang bahagi ng pambansang pagsisikap ng CPP-NPA-NDFP na magpalaganap ng impormasyon hinggil sa mga bakuna at Covid-19.

Ano ang programa ng rehimeng US-Duterte sa pagbabakuna ng populasyon?

Walang programa ang rehimeng US-Duterte sa pagharap sa Covid-19 at sa pagbabakuna ng populasyon. Walang suportang ibinigay para sa mga lokal na mananaliksik upang makalikha ng isang bakuna. Iniwan ng rehimen sa ere ang mamamayan at hinintay na lamang ang ibang bansang makalikha ng bakuna. Iniasa nito ang buhay ng mahigit 100 milyong Pilipino sa kamay ng malalaki at sakim na *pharmaceutical company*.

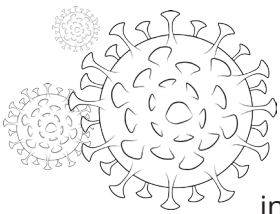
Ngayon, ang tanging plano ng rehimeng US-Duterte upang punan ang diumano'y kakulangan ng pondong pagkukunan para bumili ng bakuna ay umutang mula sa ibang bansa.

Balu-baluktot din ang prayoridad ng gubyerno sa pagpapabakuna. Bagamat ayon sa prayoridad ng rehimeng US-Duterte ay pang-apat pa ang mga elemento ng AFP at PNP, nauna nang

mabakunahan ang ilang kasapi ng *Presidential Security Group* (PSG). Nitong Disyembre 2020 hanggang Enero 2021, nauna na ring mabakunahan ang ilang Tsinong opereytor ng *Philippine Offshore Gaming Operations* (POGO), at ilang kasapi ng gabinete kahit wala pang opisyal na bakunang dumarating sa bansa. Ang pinakamalubha, walang tiyak na programa upang tiyaking mabakunahan ang mga maralitang wala namang pera para makabili ng bakuna.

Lubhang kapos din ang bilang ng bakunang binibili ng rehimeng US-Duterte. Sa P4.3 trilyong badyet para sa 2021, P1.1 trilyon ang mapupunta sa banderang programang *Build, Build, Build* (BBB). Samantala, P82.5 bilyon lang ang badyet para sa pagbili ng mga bakuna.

Mahalaga bang magpapabakuna? Masosolusyunan ba nito ang pandemya?

Mahalaga ang bakuna bilang karagdagang proteksyon para sa mamamayan sa panahong patuloy pa ring kumakalat ang pandemya. Gayunpaman, hindi katumbas ng pagkakadiskubre ng bakuna ang paglaho ng Covid-19. Dapat sundin pa rin ng isang indibidwal ang *health protocols* tulad ng pagsusuot ng *face mask*, personal na sanitasyon at kalinisan ng kapaligiran upang maging ligtas mula sa Covid-19 kahit nabakunahan na.

Kinakailangan ng higit na komprehensibong plano para sa pagharap sa Covid-19, kabilang na ang pagpapaunlad sa kapasidad ng bansang magkaroon ng lalong malalim na pananaliksik hinggil sa bayrus. Ayon mismo ng *World Health Organization* (WHO), ang pinakaepektibong pagharap sa pandemya ay ang pagtitiyak ng *mass testing* at *contact tracing* upang kagyat na malaman kung sinu-sino ang nagpapakita ng sintomas at mabigyan sila ng atensiyong medikal.

Ngunit hanggang sa kasalukuyan, konsentrado ang *testing centers* sa Maynila at tatlo lamang ang mayroon sa buong Bikol. Ibig sabihin nito, mayroong 1,932,330 Bikolanong dapat maserbisuhan ang bawat *testing center* sa rehiyon. Sa ganitong sitwasyon, aabot mahigit dalawang dekada bago matapos ang *testing* ng lahat ng Bikolano kahit pa tuluy-tuloy ang operasyon ng mga *center*, *rapid testing* ang gamitin at mayroong kapasidad ang bawat *center* na makapag-*test* ng 50 tao kada dalawang oras.

Para sa higit na pagpapalalim ng kaalaman hinggil sa mga bakunang maaaring dumating sa bansa, narito ang ilang mga detalye.

Gumagamit ng iba't ibang teknolohiya ang mga bakuna para sa Covid-19:

1. *Adenoviral Vector-Based* - Mayroong ibang *genetic material (protein)* sa porma ng isang bayrus na ipapasok sa pamamagitan ng bakuna upang alisin ang *gene* na nagdudulot ng *infection*. Ligtas ang bayrus na ipapasok sa katawan. Sapat ito upang tulungang paganahin ang *immune system* at makalikha ng *antibodies*.

2. *mRNA* - Bahagi lamang at hindi kabuuhan ng *genetic code* ng *coronavirus* ang ipapasok sa

katawan gamit ang bakuna. Makasasapat ito upang itulak ang *immune system* na gumana at labanan ang sakit.

3. *Inactivated vaccine* - Gumagamit ng patay na bayrus para mailantad ang *immune system* sa bayrus nang walang panganib na magkaroon ng malubhang epekto. Ganito ang ginagamit na teknolohiya ng mga bakuna para sa trangkaso (*flu*) at bulutong-tubig (*chicken pox*).

Bakuna Teknolohiyang Gamit	Bisa	Rekisitong Temperatura sa Pag-iimbak	Presyo	Blg. ng Dosage na Ipinangako ng Rehimeng US-Duterte
Pfizer-BioNTech / mRNA (USA-Germany)	95%	-70°C	P1,180 – P2,379	10 milyon
AstraZeneca / Adenoviral Vector (UK)	62%	2-8°C	P200-P305	17 milyon (2.6 milyong binili ng pribadong sektor)
Sputnik V / Adenoviral Vector (Gamaleya Institute; Russia)	91.4%	3-5°C	P500-P560	
CoronaVac / Inactivated Vaccine (Sinovac; China)	65.3% - 91.25%	2-8°C	P680-P1,487.50	25 milyon (600,000 doses ang dumating nitong Pebrero 28)
Moderna / mRNA (USA)	94.5%	-20°C	P1,952-P2,252	10 milyon

Talahanayan 1. Detalye ng mga bakunang maaaring dumating sa bansa.

Pagkukumpara sa mga Bakuna, Teknolohiyang Gamit at Kontraindikasyon ng mga ito

Mahalagang hakbang bago magpabakuna ang malaman kung anu-ano ang mga kontraindikasyon ng mga ito. Upang epektibong malaman, kinakailangang maging mulat ang isang indibidwal ang kabuuhan kalagayan ng kanyang kalusugan, laluna kung anu-ano ang nakakapagdulot ng *allergic reactions* at kung mayroong mga sangkap ang bakunang makaaaapekto sa kasakukuyan at dati nang mga sakit.

Hanggang sa kasalukuyan, nagsasagawa pa rin ang mga *pharmaceutical company* na lumikha ng mga bakuna ng karagdagan at mas malalim na pag-aaral hinggil sa mga ito. Ang tatalakayin dito ay kulumpon ng mga datos na nakuha mula sa mga pag-aaral na kasalukuyang naisagawa.

Karaniwang epekto sa mga taong nagapabakuna ang makaramdam ng pagod, pananakit ng kalamnan, pananakit ng bahagi kung saan itinurok ang bakuna, lagnat at *allergic reactions*. Ayon sa mga eksperto, patunay itong gumagana ang *immune system* ng isang tao. Dapat lamang mabantayan ang malulubhang tipo ng *allergic*

reaction tulad ng sumusunod: kahirapan sa paghinga, pamamaga ng mukha at lalamunan, mabilis na pulso, malalang butlig-butlig sa buong katawan, pagkahilo at panghihihina.

Nitong Disyembre 2020, nakapagtala ng dalawang kaso sa UK na nagkaroon ng *allergic reaction* matapos magpabakuna gamit ang *Pfizer-BioNTech*. Sinusuri pa ng mga eksperto kung epekto ito ng bakuna o iba pang sakit ng mga naturang indibidwal. Gayunpaman, pinagbawalan na ng UK ang mamamayan nito na kuhain ang pangalawang *dosage* ng *Pfizer-BioNTech* matapos makaranas ng matinding *allergic reaction* ang dalawang nagpabakuna. Mismong *Pfizer* ang umaming hindi nila naisama ang mga indibidwal na mayroong kasaysayan ng matinding *allergic reactions* sa mga nahuli nilang *trial*.

Hindi naman nakitaan ng malulubhang side effect ang paggamit ng *CoronaVac*, na gumamit ng *Inactivated Vaccine*. Sa isang pag-aaral ng *The Lancet*, isang *medical journal*, pananakit lamang sa bahagi ng katawan kung saan tinurukan ng bakuna

ang iniulat na nararamdaman ng mga kalahok sa *clinical trials* sa *Jiangsu Provincial Center for Disease Control and Prevention* sa Tsina. Kumpara sa mga bakunang gumamit ng mRNA, mas kakaunti ang nakaranas ng lagnat matapos mabakunahan. Mahigit 700 indibidwal ang isinama sa pag-aaral na ito.

Paliwanag naman ng *AstraZeneca*, hindi naman ibig sabihing ang naitalang mababang bisa nito kumpara sa ibang bakuna ay hindi ito magiging

epektibo laban sa Covid-19. Higit pa ring mataas ang 62% na bisa nito kaysa sa 50% na bisa ng mga bakunang ginagamit sa trangkaso at bulutong-tubig.

Inaasahang higit na marami pa ang mga madidiskubre hinggil sa mga bakuna sa panahong lalo pang marami ang natuturuan ng mga ito. Anumang bakuna ang gamitin, kailangang tiyakin ng mamamayang angkop ang pipiliin nilang bakuna sa kalagayan ng kanilang kalusugan.

Ano ang dapat gawin?

Ang tanging maaasahan ng mamamayang Pilipino sa pagharap sa Covid-19 ay ang kanilang mga sarili. Hanggang patuloy na umiiral ang bulok na sistema at nananatili sa poder ang rehimeng US-Duterte, hindi mabibigyan ng angkop na solusyon ang pandemya. Dahil dito, kinakailangang paigtingin ang kampanyang masa sa paggiit ng karapatan sa maayos at abot-kayang serbisyong medikal at iba pang karapatang tao.

Sigaw ng taumbayan, "**Bakuna, hindi diktadura!**" Ngayon, kinakailangang palakasin ang paglaban sa lahat ng kontramamamayan at pasistang patakarang itinutulak ng rehimeng US-Duterte at igiit na bigyang-prayoridad ang pagharap sa Covid-19 – higit sa lahat, ang libre, ligtas at malawakang *testing*, *contact tracing*, *check-up* at pagpapabakuna para sa lahat. Mahalaga ang *check-up*, laluna sa yugto bago ang pagpapabakuna, upang matiyak na ligtas at akma ang tipo ng bakunang ituturok sa kanila.

Dapat magtulungan ang rebolusyonaryong kilusan kapwa sa kanayunan at kalunsuran upang makapagpalaganap ng sapat na impormasyon hinggil sa mga bakuna at pakinabang ng

pagpapabakuna para mapawi ang agam-agam ng masa. Sa kasalukuyan, ilinulunsad ng CPP ang pambansang kampanya para sa Covid-19 *information at relief drive*.

Mahalaga ring suportahan ang inisyatiba ng mga anti-imperyalistang bansang tulad ng Cuba sa paglikha ng abot-kayang bakuna para sa mamamayan. Nitong Disyembre 2020, mayroon na silang dalawang bakunang nasa *clinical trial stage* – ang *Soberana 01* at *Soberana 02*. Ngayong Pebrero 2021, nadagdagan pa ng dalawa ang pinaunlad nilang bakuna. Ang ilan sa mga ito ay ipamamahagi sa publiko sa pakikipagtulungan sa Iran, isa ring anti-imperyalistang bansa.

Kasabay nito, dapat igiit ang pagpapaunlad at pagkakaroon ng pondo para sa higit na malalim na pagsisiyasat hinggil sa bakuna at sa mga bagong tipo ng Covid-19 na lumalaganap na sa Pilipinas at ibang bansa. Susi rito ang lalong aktibong pagpapagana ng mga makinarya ng Makabayang Samahang Pangkalusugan (MSP), Liga ng Agham para sa Bayan (LAB) at mga subkomite sa kalusugan ng mga rebolusyonaryong samahang masa at komiteng rebolusyonaryo. ■

Mga Sanggunian:

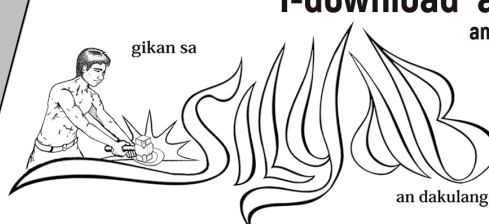
- About Vaccine. Sputnik V. Retrieved from <http://sputnikvaccine.com>.
- Ang Bayan
- Leo, L. (17 December 2006). Pfizer-BioNTech, Moderna and Sinovac: A look at three Covid-19 vaccines. CNA Insider. Retrieved from <https://www.channelnewsasia.com/news/world/>.
- N.A. (18 January 2021). China's Sinovac explains efficacy of Covid-19 vaccine after confusing data. The Straits Times. Retrieved from <https://www.straitstimes.com/>.
- Tan, Y. (14 January 2021). Covid: What do we know about China's coronavirus vaccines? BBC News Health. Retrieved from <https://www.bbc.com/news/>.
- N.A. (14 January 2021). Covid: What is the Oxford-Astrazeneca vaccine? BBC News. Retrieved from <https://www.bbc.com/news/>.
- N.A. (14 January 2021). Information about the Moderna Covid-19 vaccine. Center for Disease Control and Prevention. Retrieved from <https://www.cdc.gov/>.
- Pfizer-BioNTech (December 2020). Fact sheet for Recipients and Caregivers.

Panoorin ang seryeng

LABANWAAN

sa https://tinyurl.com/ndfbikol_vids

I-download at basahin
ang iba pang isyu ng

gikan sa

an dakulang sulo

sa yandex.disk/silyabbikolmarojabanua.wordpress.com